

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА,
Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

О.В. Нікітіна
“ 31 ” 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Екологічна експертиза»

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: перший(бакалаврський)

Галузь знань: 10 Природничі науки

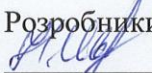
Спеціальність: 101 «Екологія»

Освітня програма: Екологія

Факультет: плодощовківництва, екології та захисту рослин

Умань – 2022 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Екологічна експертиза» для здобувачів вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» освітньої програми Екологія. Умань: Уманський НУС. 2022. 16 с.

Розробники: к. е. н., доцент
Шевченко Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності

Протокол від "31" 08 2022 року № 1

Завідувач кафедри (О.В. Василенко)

"31" 08 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодощовніцтва, екології та захисту рослин

Протокол від "31" 08 2022 року № 1.

Голова (А. Г. Тернавський)

"31" 08 2022 року

**1. Опис навчальної дисципліни
«Екологічна експертиза»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 4	<u>Галузь знань:</u> 10 «Природничі науки»	<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Модулів – 2	Спеціальність 101 «Екологія»	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки</i>	
		4-й	5-й
Змістових модулів – 4		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 120		8-ий	9-ий
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 год; самостійної роботи студента –3 год	Освітній рівень перший (бакалаврський) ОП «Екологія»	<i>Лекції, год</i>	
		32	4
		<i>практичні заняття</i>	
		28	8
		<i>Самостійна робота, год</i>	
		60	108
		<i>Вид контролю</i>	
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Завдання:

– узагальнення вже набутих знань з окремих галузевих еколого-правових норм щодо охорони природного, техногенного та соціального середовищ;

–забезпечення екологічної безпеки, організації державної системи управління в галузі охорони навколишнього середовища;

– формування нових еколого-правових знань та вмінь щодо застосування юридичної відповідальності за екологічні правопорушення та режиму доступу до екологічної інформації.

Дисципліна Екологічна експертиза вивчається на 4 курсі 8-му семестрі, і їй передують вивчення таких дисциплін, як Економіка природокористування та Екологічна безпека.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності

ФК5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

ФК7. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

ФК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

Програмні результати навчання

ПР 1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

ПР 2. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

ПР 4. Використовувати принципи управління, на яких базується система

екологічної безпеки.

ПР 9. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПР 11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.

ПР 12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.

ПР 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

ПР 22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ЇЇ ФОРМИ

Змістовий модуль 1. Юридичні аспекти екологічної експертизи

Тема 1. ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

- 1.1. Завдання і принципи екологічної експертизи
- 1.2. Об'єкти і суб'єкти екологічної експертизи. Зміст екологічної експертизи
- 1.3. Предмет екологічної експертизи

Змістовий модуль 2. Форми екологічної експертизи

Тема 2. ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

(частина 1)

1. Поняття і форми екологічної експертизи
2. Державна екологічна експертиза
 - 2.1. Умови і підстави проведення державної екологічної експертизи
 - 2.2. Шляхи проведення державної екологічної експертизи
 - 2.3. Здійснення державної екологічної експертизи
3. Проведення державної екологічної експертизи еколого-експертними підрозділами, спеціалізованими установами та організаціями Мінекоресурсів України

Тема 3. ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

(частина 2)

1. Організація проведення державної екологічної експертизи проектною документації
2. Розмежування компетенції еколого-експертних органів системи Міністерства екології та природних ресурсів України
3. Природоохоронні показники, що оцінюються при здійсненні державної екологічної експертизи
4. Вимоги до складу документації, що подається на державну екологічну експертизу

Тема 4. ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

(частина 3)

1. Експертиза екологічних ситуацій на певних територіях
2. Екологічна експертиза діючих об'єктів та комплексів
3. Екологічна експертиза документації по впровадженню нової техніки і технології
4. Екологічна експертиза документації по впровадженню нових матеріалів і речовин
5. Проведення комплексної державної експертизи інвестиційних програм

і проектів будівництва

Тема 5. ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ (частина 4)

1. Строки впровадження державної екологічної експертизи і термін дії її висновку
2. Оскарження висновків державної екологічної експертизи
 - 2.1 Визначення висновків державної екологічної експертизи недійсними. Оскарження рішень, прийнятих на підстави висновків державної екологічної експертизи
 - 2.2 Фінансування державної екологічної експертизи

Тема 6. ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ (частина 5)

1. Громадська (соціальна) екологічна експертиза
 - 1.1. Оголошення заяви про проведення громадської екологічної експертизи
 - 1.2. Висновки громадської екологічної експертизи. Фінансування громадської екологічної експертизи
 - 1.3. Спеціальні екологічні експертизи

МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГО-ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА МАТЕРІАЛІВ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ПЛАНУЄТЬСЯ НА НПС

Змістовий модуль 3. Еколого-експертна оцінка матеріалів впливу діяльності, що планується на НПС

Тема 7. ЕКОЛОГО-ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА МАТЕРІАЛІВ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ПЛАНУЄТЬСЯ, НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ПРОЕКТУВАННЯ

1. Стадії розробки матеріалів ОВНС. Загальні відомості.
2. Стадія розробки схеми розвитку, розміщення підприємств, об'єктів відповідної галузі на перспективу.
3. Стадія внесення відповідним міністерством пропозицій про створення (розширення, реконструкцію) підприємства або об'єкта.
4. Стадія підготовки матеріалів попереднього вибору земельної ділянки для розміщення будівництва чи розвитку діючого підприємства (об'єкта).
5. Стадія розробки техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) або техніко-економічних розрахунків (ТЕР), чи проектів будівництва нового, або реконструкції (розвитку) існуючого підприємства.

Topic 8. PROCEDURE AND STAGES OF EXECUTION OF IMPACT ASSESSMENT

1. Procedure for preparation and implementation of impact assessment materials

2. Stages of design, construction and implementation of the impact assessment in the scheme of the investment process.

3. Legal aspects of developing impact assessment materials

Тема 8. ПОРЯДОК І ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ОВНС

1. Порядок підготовки і виконання матеріалів ОВНС

2. Етапи проектування, будівництва і виконання ОВНС у схемі інвестиційного процесу.

3. Юридичні аспекти розробки матеріалів ОВНС.

Змістовий модуль 4. Остаточний етап ОВНС

Тема 9. СКЛАД РОЗДІЛУ ОВНС, ПІДСТАВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОВНС, ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ І ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РАЙОНУ ЙОГО РОЗМІЩЕННЯ

1. Структура і склад розділу ОВНС.

2. Підстави для проведення ОВНС.

3. Звітні матеріали з ОВНС.

4. Загальна характеристика об'єкта проектування.

5. Фізико-географічні особливості району і майданчика (траси) розміщення об'єкта.

Тема 10. ЗАЯВИ ПРО НАМІРИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО БУДІВНИЦТВА І ЙОГО ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ; ЗАВДАННЯ НА РОЗРОБЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ОВНС (ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ І ПОЯСНЕННЯ ДО НИХ)

1. Заява про наміри інвестиційного будівництва

2. Заява про екологічні наслідки запланованої діяльності

3. Завдання на розроблення матеріалів ОВНС

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	Всього	В т. ч.			Всього	В т. ч.		
		л	п	с.р		л	п	с.р
МОДУЛЬ 1. ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ЇЇ ФОРМИ								
Змістовий модуль 1. Юридичні аспекти екологічної експертизи								
Т1. Юридичні аспекти екологічної експертизи	12	2	4	6	12	2		10
Разом за змістовим модулем 1	12	2	4	6	12	2		10
Змістовий модуль 2. Форми екологічної експертизи								
Т2. Форми екологічної експертизи (частина 1)	12	4	2	6	12		2	10
Т3 Форми екологічної експертизи (частина 2)	12	2	4	6	10			10
Т4 Форми екологічної експертизи (частина 3)	12	2	4	6	10			10
Т5 Форми екологічної експертизи (частина 4)	12	2	2	6	10			10
Т6 Форми екологічної експертизи (частина 5)	14	4	2	8	10			10
Разом за змістовим модулем 2	62	14	14	32	52			50
Разом за модулем 1	74	16	18	38	64		2	60
МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГО-ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА МАТЕРІАЛІВ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ПЛАНУЄТЬСЯ НА НПС								
Змістовий модуль 3. Еколого-експертна оцінка матеріалів впливу діяльності, що планується на НПС								
Т7. Еколого-експертна оцінка матеріалів впливу діяльності, що планується, на НС на різних стадіях проектування	10	4	2	4	14		2	12
Т8. PROCEDURE AND STAGES OF EXECUTION OF IMPACT ASSESSMENT Порядок і етапи виконання ОВНС; Юридичні аспекти розробки матеріалів ОВНС	12	4	2	6	14		2	12

Разом за змістовим модулем 3	22	8	4	10	28		4	24
Змістовий модуль 4. Остаточний етап ОВНС								
Т9. Склад розділу ОВНС, підстави для проведення ОВНС, звітні матеріали і характеристика об'єкту проектування та району його розміщення	12	4	2	6	12			12
Т10. Заяви про наміри інвестиційного будівництва і його екологічні наслідки; завдання на розроблення матеріалів ОВНС (зразки документіві пояснення до них)	14	4	4	6	16	2	2	12
Разом за змістовим модулем 4	26	8	6	12	28	2	2	24
Разом за модулем 2	46	16	10	30	56	2	6	48
ВСЬОГО	120	32	28	60	120	4	8	108

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
МОДУЛЬ 1 ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ЇЇ ФОРМИ			
Змістовий модуль 1 Теоретичні аспекти екологічної експертизи			
1	ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ (ОВНС)	4	
Разом за змістовим модулем 1		4	
Змістовий модуль 2. Вимоги до екологічної експертизи			
2	МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	2	2
3	ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	4	
Разом за змістовим модулем 2		10	2
Всього по модулю 1		10	2

МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГО-ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА МАТЕРІАЛІВ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ПЛАНУЄТЬСЯ НА НПС			
Змістовий модуль 3. Еколого-експертна оцінка матеріалів впливу діяльності, що планується на НПС			
4	ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	4	
5	ФОРМУВАННЯ ЗВІТУ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	2	
6	ОЦІНКА ВПЛИВІВ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ (частина 1)	2	
7	ОЦІНКА ВПЛИВІВ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАВКОЛИШНЄ СОЦІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ (частина 2)	2	2
8	ASSESSMENT OF IMPACTS OF PLANNED ACTIVITIES ON THE ENVIRONMENT ОЦІНКА ВПЛИВІВ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАВКОЛИШНЄ ТЕХНОГЕННЕ СЕРЕДОВИЩЕ	2	2
Разом за змістовим модулем 3		12	4
Змістовий модуль 4. Остаточний етап ОВНС			
9	ОЦІНКА ВПЛИВІВ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАВКОЛИШНЄ ТЕХНОГЕННЕ СЕРЕДОВИЩЕ	2	
10	«ПРАВОВА І НОРМАТИВНА ОСНОВА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ»	4	2
Разом за змістовим модулем 4		6	2
Всього по модулю 2		18	6
ВСЬОГО		28	8

6. Самостійна робота

	Назва тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	«ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ (ОВНС)»	6	10
2	«ПЕРЕЛІК ОБ'ЄКТІВ, НА ЯКІ ДОКУМЕНТАЦІЯ ЩОДО ОВНС РОЗРОБЛЯЄТЬСЯ У ПОВНОМУ ОБСЯЗІ, І ТИХ, НА ЯКІ НЕ РОЗРОБЛЯЄТЬСЯ; ВРАХУВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ІНТЕРЕСІВ»	6	10
3	ПОРЯДОК І ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ОВНС; ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ МАТЕРІАЛІВ ОВНС»	6	10
4	ЗАЯВИ ПРО НАМІРИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО БУДІВНИЦТВА І ЙОГО ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ; ЗАВДАННЯ НА РОЗРОБЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ОВНС (ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ І ПОЯСНЕННЯ ДО НИХ)	6	10
5	НОРМУВАННЯ В ОБЛАСТІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА»	6	10
6	«ЕКОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	8	10
7	ОБҐРУНТУВАННЯ РОЗМІЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА, ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ВОДНІ ОБ'ЄКТИ	4	12
8	«АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ СТІЙКОСТІ ҐРУНТІВ ДО ЗАБРУДНЕННЯ»	6	12
9	ЕКОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ РОЗМІЩЕННЯ АГРОЕКОСИСТЕМ»	6	12
10	«МАТРИЧНИЙ МЕТОД ОЦІНКИ ДІЇ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	6	12
	ВСЬОГО	60	108

11. Методи навчання

Лекції, практичні, самостійне вивчення тем навчальної дисципліни.

До підготовки фахівців високого рівня використовуються такі методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи – розповідь-пояснення, бесіда, лекція.

- наочні – ілюстрація, демонстрація;
- - практичні – практичні роботи, реферати;
- інформаційно-рецептивний метод передбачає передачу знань у готовому вигляді, сприяє розвитку уваги студентів;
- проблемний метод. Викладач показує зародження істини конкретної науки, демонструючи еталон проблемного мислення. Засвоюється засіб та логіка розв’язання проблеми, розвивається логічне мислення, формулюється інтерес до навчальної роботи;
- частково-пошуковий. Викладач організовує та спрямовує думки студентів до самостійного розв’язання проблеми, сприяє переходу знань у переконання. Формує вміння самостійно здобувати знання, сприяє розвитку логічного мислення, виховує інтерес до науково-пошукової діяльності.

12. Методи контролю

Усне та письмове опитування, тестування.

Матеріал лекції оцінюється за допомогою тестового контролю знань та усного опитування. Підсумковий контроль знань – залік.

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння студентами кредитних модулів навчальної дисципліни.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах, а також для встановлення зворотного зв’язку між викладачем, його якістю викладання і рівнем знань і умінь студентів.

9. Розподіл балів за змістовими модулями дисциплін

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК	Сума
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	20	100

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	
82–89	B	добре	

74–81	C		зараховано
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій по темах змістових модулів.
2. Щетина М. А. Методичні рекомендації для практичних завдань студентам денної та заочної форми навчання спеціальностей 101 «Екологія», 183 «Технології захисту навколишнього середовища» з дисципліни «Економіка природокористування». Умань, УНУС, 2021. 37 с.
3. Методичні вказівки для написання контрольної роботи студентами заочної форми навчання, освітнього рівня: перший (бакалаврський) спеціальності 101 «Екологія», з дисципліни «Екологічна експертиза» / М. А. Щетина. Умань: УНУС, 2021. 11 с.
4. Щетина М. А. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи студентів заочної форми навчання спеціальності 101 «Екологія» з дисципліни «Екологічна експертиза». Умань, УНУС, 2021. 18 с.
5. Інструктивно-методичні матеріали до роботи з тестами, питаннями контролю

12. Рекомендована література

Базова

1. Смірнова В.Г., Костенюк Л. Екологічна експертиза: Теорія та практика: Навч. Посібник. Чернівці: Рута, 2008. 104 с.
2. Лазор О. Я. Екологічна експертиза: Теорія, методологія, практика / За наук. редакцією проф. М.Д. Лесечка. Львів: Ліга-Прес, 2012. 364 с.
3. Оцінка впливу на довкілля: впровадження природоохоронних практик та кліматичної політики ЄС. навч. посіб. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2021. 152 с.
4. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>.
5. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України: [Електронний

ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.

6. Вихрист С., Єндрюшка Є., Мікуліч Н. Оцінка впливу на довкілля: міжнародні стандарти, досвід інших країн і передумови до запровадження нової моделі оцінки впливу на довкілля в Україні та її основні елементи [Електронний ресурс]. Київ, 2018. 141 с.

7. Directive 2011/92/EU on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment [Electronic resource]. Access mode : https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/EIA_Directive_informal.pdf.

8. Алексєєва Є. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості : посібник / за заг. ред. О. Кравченко. – Львів: Вид-во «Компанія “Манускрипт”», 2017. 36 с.

Допоміжна

1. Рішення постійного комітету Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних оселищ в Європі, затверджені 3-6 грудня 2019 року, що стосуються України (неофіційний адаптований переклад українською) / пер. з англ. А. Куземко, А. Недря, Ю. Вашеняк, М. Руднєв; ред. та адапт. Д. Болдирева. Чернівці : Друк Арт, 2021. 88 с.

2. Тлумачний посібник оселищ Резолюції 4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Перша версія адаптованого неофіційного перекладу з англійської / укладачі: А. Куземко, С. Садогурська, К. Борисенко, О. Василюк. Київ, 2017. 124 с.

3. Алексєєва Є. Популярний коментар до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» / Є. Алексєєва; за заг. ред. О. Кравченко. – Львів : Вид-во «Компанія “Манускрипт”», 2018. 60 с. – Режим доступу: http://epi.org.ua/wpcontent/uploads/2018/11/Коментар_do_zakony_OVD_netversia.pdf.

4. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля : Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. № 1026 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text>.

5. Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля : Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 1010.

6. Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля : Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 989.

7. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.

8. Serhiy Sonko, Olha Vasylenko, Nataliia Shevchenko, Ihor Hursky and Yana Zalizniak. [The concept of sustainable development on the eve of its thirtieth anniversary: new challenges and prospects](#). E3S Web of Conferences. Volume 255 (2021). International Conference on Sustainable, Circular Management and Environmental Engineering (ISCMEE 2021).

13. Інформаційні ресурси

Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля. - <http://eia.menr.gov.ua/>

14. Зміни у РП у 2022 році

1. Оновлений перелік рекомендованої літератури
2. Заплановані одна лекція та одна лабораторна робота англійською мовою.